Eten zonder slokdarm

Elles Steenhagen
Annemieke Kok

Diëtetiek & Voedingswetenschappen
Julius Centrum

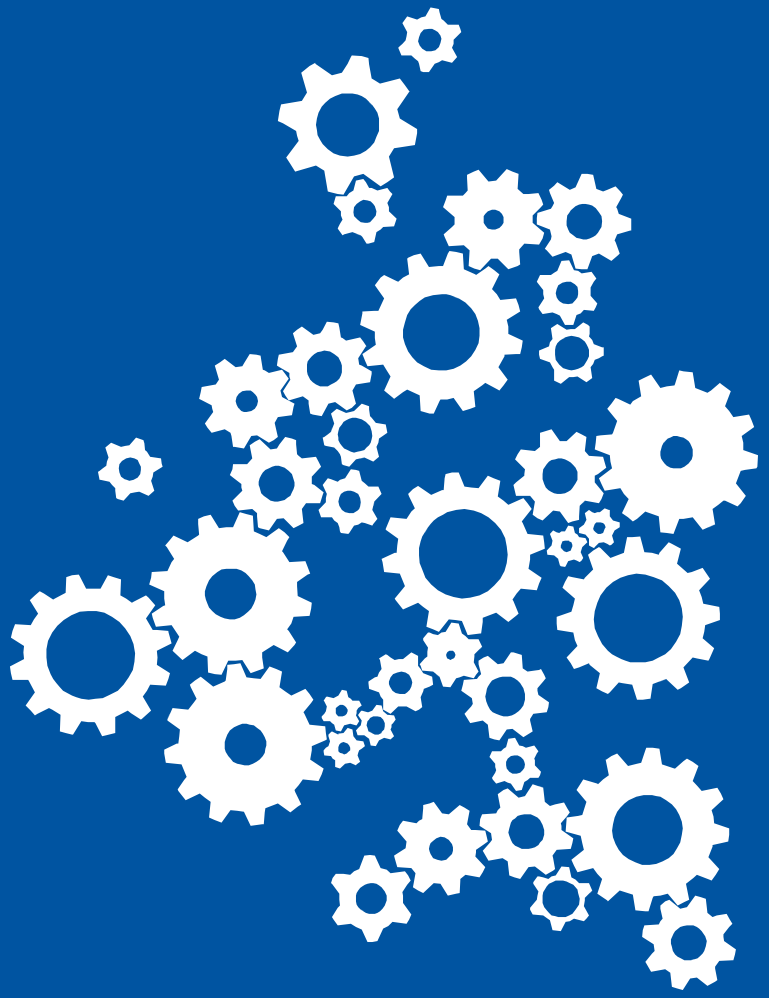

Universitair Medisch Centrum
Utrecht

Inhoud

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Het spijsverteringskanaal: functie slokdarm en maag
- Veranderde anatomie na slokdarmresectie
- Eten zonder slokdarm
  - Klachten
  - Voedingsadviezen
- Vragen
- Meer informatie

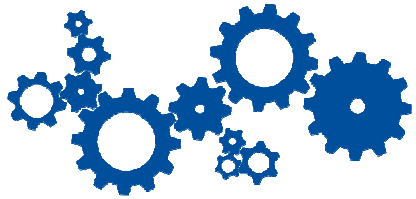

Het spijsverteringskanaal

Universitair Medisch Centrum
Utrecht

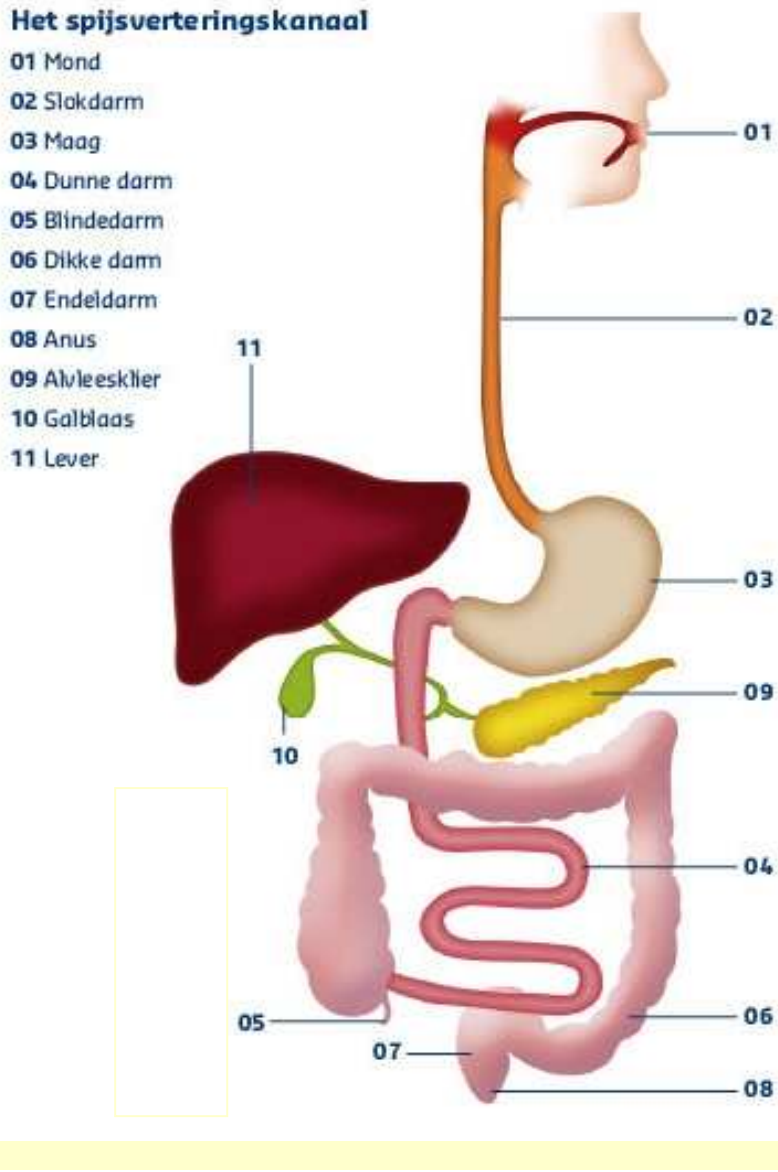

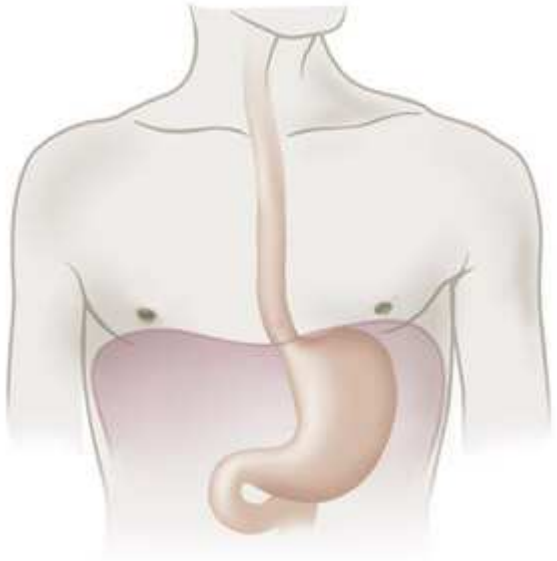

Functie slokdarm

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Transport van voedsel/vocht van mond naar maag

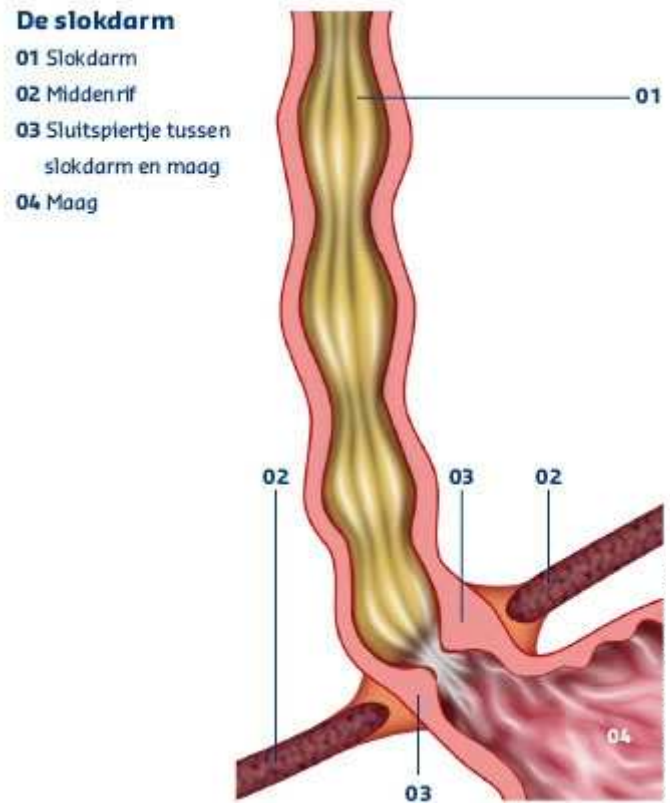

Functie maag

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Tijdelijke opslag van voedsel
- Productie maagsap
- Kneden van voedsel en mengen met maagsap
- Geleidelijke afgifte voedsel aan dunne darm

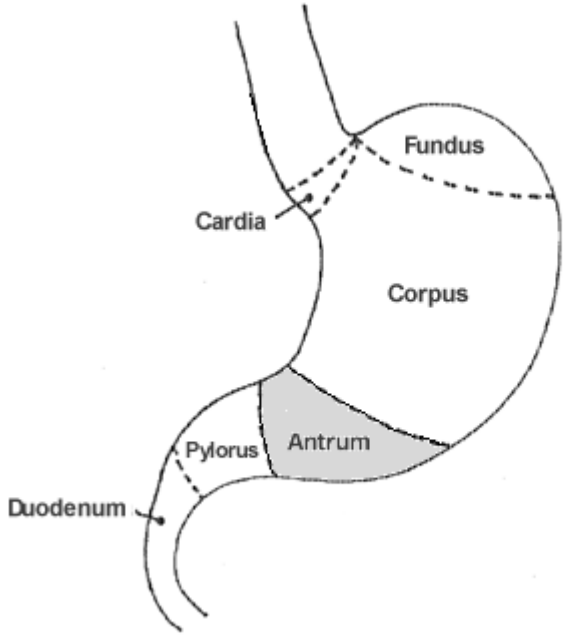

Het autonome zenuwstelsel

Universitair Medisch Centrum Utrecht

sympatisch

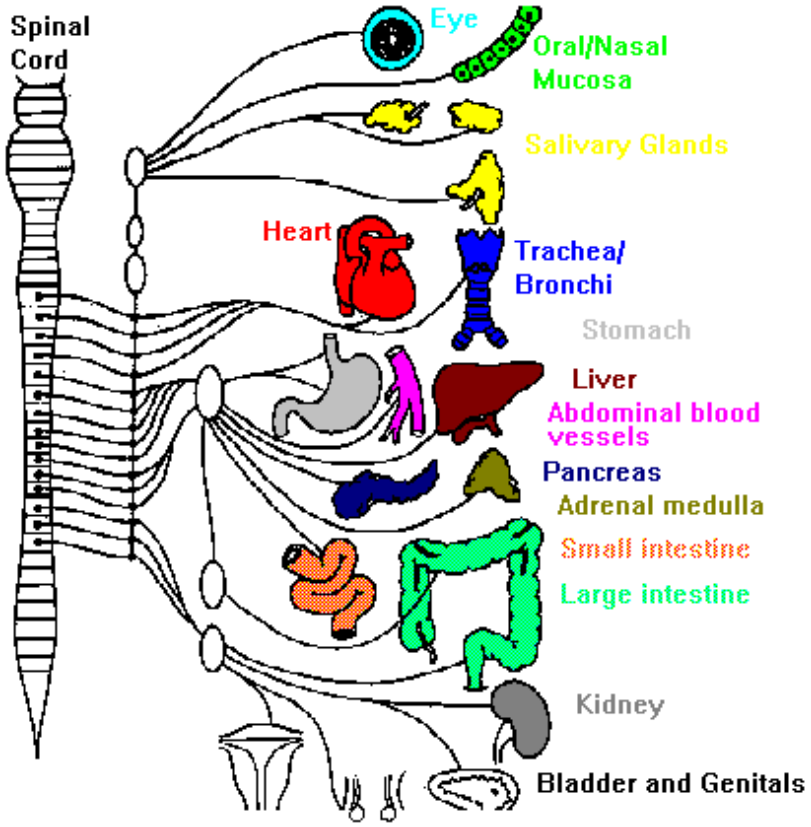

parasympatisch

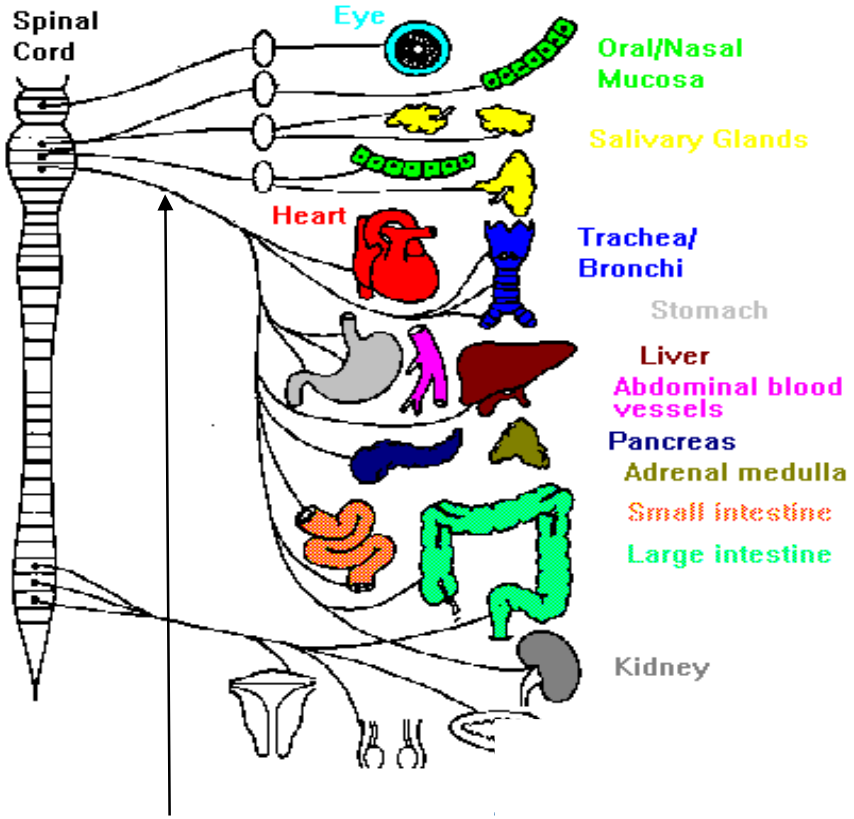

Nervus Vagus

Veranderde anatomie na verwijderen slokdarm en aanleg buismaag

Universitair Medisch Centrum Utrecht

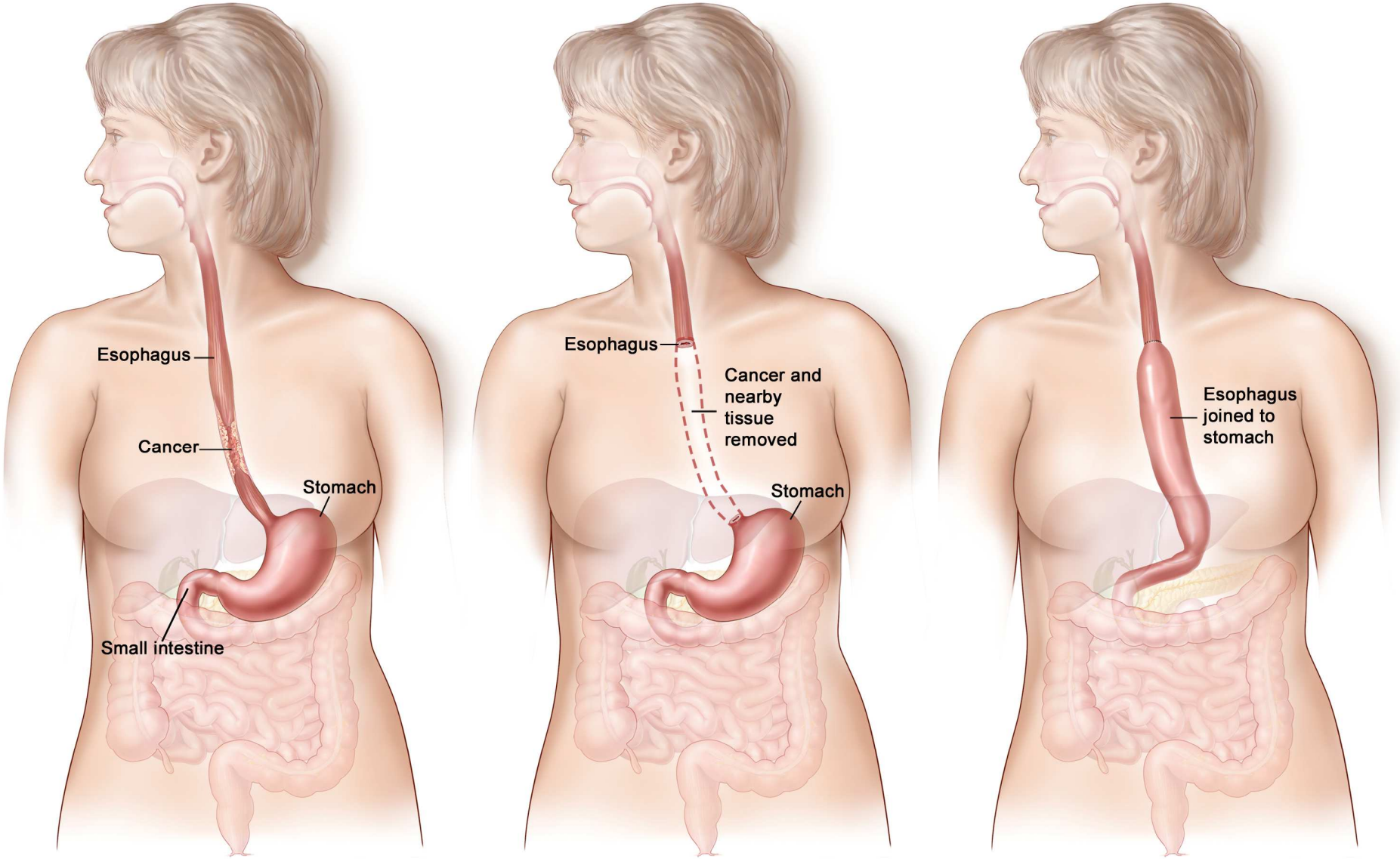

National Cancer Institute

Eten zonder slokdarm: klachten

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Snel vol gevoel
- Verminderde eetlust / afwezigheid hongergevoel
- Gewichtsverlies / moeite op gewicht te blijven

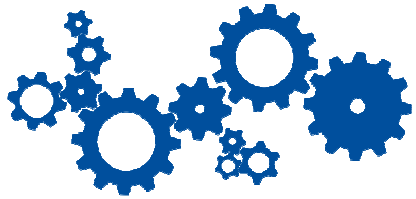

Eten zonder slokdarm: klachten (2)

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Slik- of passageklachten
- Reflux (terugvloeien eten, drinken, maag- en galsap)
- Dumpingsklachten
  - Opgezet / vol gevoel, misselijkheid, braken, buikpijn, darmkrampen, diarree
  - Hartkloppingen, transpireren, duizeligheid, gevoel van zwakte, vermoeidheid, trillen, concentratiestoornissen

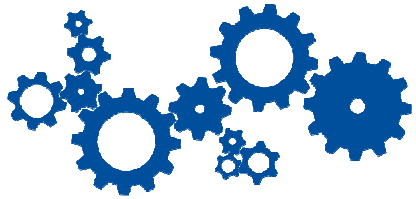

Klachten 1 jaar na de operatie

Universitair Medisch Centrum Utrecht

1 jaar postoperatieve follow up, N = 60

- Meest voorkomende klachten:
  - *Snel vol gevoel*
  - *Dumping*
  - *Passagestoornissen*
  - *Reflux*
  - *Slechte eetlust*

- Na 1 jaar:
  - *Gewichtsverlies: 25% terug op pre-operatief gewicht*
  - *Klachten: 90% snel vol gevoel, 75% dumping*
  - *Kleine maaltijden: 92%*
  - *3-6 maaltijden per dag: 58%, 6-9 maaltijden per dag: 27%*
  - *Drinkvoeding: 22%*

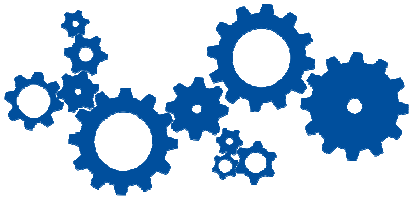

Haverkort EB, et al. World J Surg, sep 2010

Gewichtsverlies

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Gewichtsverlies postoperatief – 3 jaar follow up

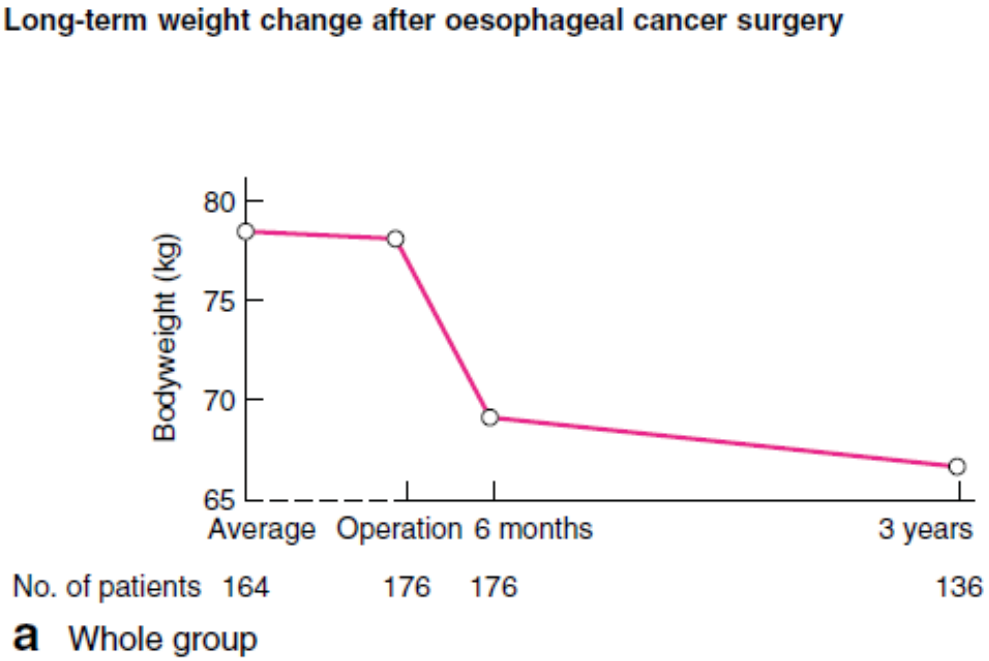

Conclusie: postoperatief langdurig gewichtsverlies

Martin L, Lagergren P. Br J of Surg 2009

Eten zonder slokdarm: adviezen

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Kleine frequente eet- en drinkmomenten
  - 6 – 9 maaltijden per dag
  - Drinkvocht: streven 1½ - 2 liter per dag

- Eet rustig en kauw goed

- Energie- en eiwitverrijkte voeding
  - Eventueel aangevuld met drinkvoeding / dieetpreparaat

Eten zonder slokdarm: adviezen (2)

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Vitaminen/ mineralen;
  - Eventueel suppletie bij geen gebruik van drinkvoeding / sondevoeding
  - Op termijn eventueel vitamine B12

- Bij passageklachten:
  - Eet rustig en kauw goed
  - Goed rechtop zitten tijdens maaltijden
  - Eventueel voeding met aangepaste consistentie

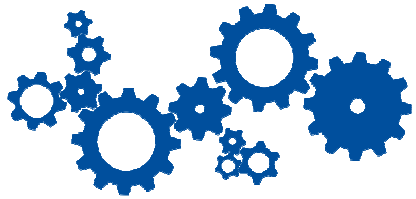

Eten zonder slokdarm: adviezen (3)

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Bij dumpingsgklachten:
  - 6-9 kleine maaltijden, goed verdeeld over de dag
  - Drink weinig bij de maaltijd
  - Beperk het gebruik van zoete melkprodukten, eventueel zure melkprodukten proberen
  - Beperk het gebruik van snel opneembare suikers (gewone suiker, vruchtensuiker)

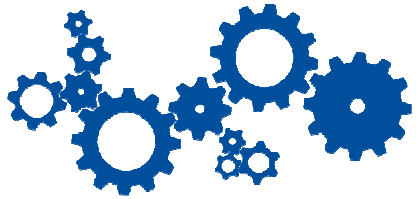

Eten zonder slokdarm: adviezen (4)

Universitair Medisch Centrum Utrecht

- Bij refluxklachten:
  - 6-9 kleine maaltijden, goed verdeeld over de dag
  - Direct na de maaltijd: ½ uurtje ‘rust’, niet voorover buigen/bukken en sporten
  - Bij nachtelijke reflux: hoofdeinde van bed verhogen, 2-3 uur voor slapen niet eten en drinken
  - Eventueel medicatie

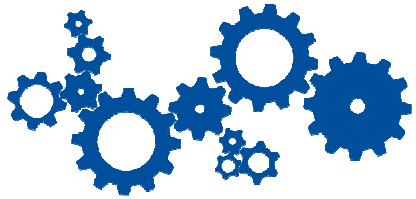

Vragen?

Universitair Medisch Centrum
Utrecht

Meer informatie

Universitair Medisch Centrum Utrecht
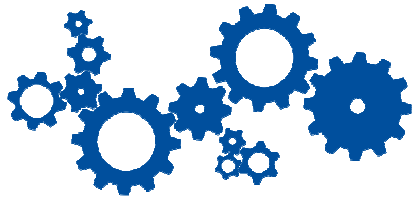
- www.oncoline.nl: behandelrichtlijn oesophaguscarcinoom
- www.slokdarmkanker.info
- www.spks.nl
- www.mlds.nl (Maag Lever Darm Stichting)
- www.kankeroperatie.nl
- Brochure “Wat kunt u eten na het verwijderen van de slokdarm?” Diëtetiek, UMC Utrecht